НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»	«ПОГОДЖЕНО»
Директор Інституту педагогіки НАПН України	Заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України
_____ О.М. Топузов	_____ М.В. Головко
від “08” липня 2021 р.	від “08” липня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
дисципліни

«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ»

для здобувачів вищої освіти
Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність *014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»*

КИЇВ-2021

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

В.о. завідувача аспірантури та докторантури
_____ М.О. Загорулько

Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку методик навчання в школі» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», 2021. 16 с.

Автор-укладач

Трубачева Світлана Едуардівна, завідувач відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Тимошенко Олександр Вікторович, кандидат технічних наук, доцент, доцент КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Коршевнюк Тетяна Валеріївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 8 від «5» липня 2021 р.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2021 рік
© Трубачева С.Е., 2021 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td>Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань,
спеціальність,
ступінь вищої освіти</td><td rowspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td></td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 2</td><td rowspan="2">Галузь знань:
01 – «Освіта/Педагогіка»</td><td rowspan="2">Нормативна навчальна дисципліна</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 60</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="4">Спеціальність
014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)»</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Змістових модулів – 2</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>3, 4</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Індивідуальне заняття не передбачено</td><td rowspan="8">Освітній ступінь:
Доктор філософії</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>6 год.</td></tr>
<tr><td>Семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>40 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю:
екзамен</td></tr>
</table>

Примітка
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ» є: створення умов для розвитку методичної компетентності здобувачів освітнього ступеня доктор філософії за спеціальності 014.

2.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є формування у здобувачів досвіду проєктної, аналітичної, організаційно-педагогічної, рефлексивної, контролюючо-оцінної діяльності в процесі розробки або вибору та застосування методики навчання за предметними спеціалізаціями з метою досягнення визначеного освітнього результату. Реалізація зазначених завдань досягається через формування наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність самостійно здобувати нові знання в галузі освіти, теорії та методики навчання.
ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 3. Здатність мислити аналітично та критично у процесі науково-дослідної діяльності.
ЗК 4. Здатність застосовувати кращі освітньо-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності.

ЗК 5. Здатність мотивувати учасників освітнього процесу до роботи в команді.

ЗК 7. Здатність використовувати інноваційні інформаційні технології та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.

ЗК 8. Здатність розв'язувати дослідницькі проблеми із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК. 9. Здатність цінувати та пропагувати українську культуру та освіту, поважити мультикультурність.

Фахові (професійні) компетентності (ПК):

– **ФК 1.** Здатність використовувати когнітивні та практичні уміння, навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для моделювання та організації освітнього процесу з навчальних дисциплін, предметів та інтегрованих курсів у закладах освіти.

- **ФК 3.** Здатність застосовувати практико орієнтовані методики навчання у професійно-педагогічній діяльності з предметної спеціальності.

– **ФК 4.** Здатність здійснювати та організовувати проєктну діяльність в конкретній предметній освітній галузі.

– **ФК 5.** Здатність організації партнерської (суб'єкт-суб'єктної) взаємодії в науково-дослідній діяльності та освітньому процесі.

– **ФК 6.** Здатність здійснювати моніторинг та оцінювання результатів власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній освітній галузі, визначати напрями подальших досліджень та індивідуальні професійно-педагогічні потреби.

Програма навчальної дисципліни «*Тенденції розвитку методик навчання в школі*» складається з одного модулю. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин / 2 кредити за ЄКТС.

1.7. Програмні результати навчання

Програмні результати навчання ПРН	Компетентності	Знання	Уміння та навички
ПРН 1	**Здатність самостійно здобувати нові знання в галузі освіти, теорії та методики навчання.**	- знання про різні типи джерел інформації та способи роботи з ними; - знання про сучасні технології пошуку, аналізу та інтерпретації професійно значущої інформації - знання про методи та інструменти оброблення та аналізу інформації.	- уміння працювати з джерелами різних типів; - уміння здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації; - уміння застосовувати методи та інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації.
ПРН 2	**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).**	- знання про сучасні світові та вітчизняні освітньо-наукові тренди та освітні практики; - освітньо-предметні знання (за предметними спеціальностями) відповідно до сучасного стану розвитку відповідної галузі та методики її реалізації; - знання про креативне мислення, інноваційну науково-дослідну діяльність в галузі освіти та методи її активізації;	- уміння постійно оновлювати знання в галузі освіти та наук про освіту; - уміння визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методики навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення; - уміння застосовувати методики генерування ідей та управлінських рішень; - уміння приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності
ПРН 3	**Здатність мислити аналітично та критично у процесі науково-дослідної діяльності.**	- знання про особливості здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти; - знання про стратегії застосування аналітичного та критичного мислення;	- уміння здійснювати аналітичну діяльність у процесі науково-дослідної роботи та критично оцінити її результативність; - уміння опрацьовувати та оцінювати джерела, застосовуючи стратегії аналітичного й критичного мислення; - уміння здійснювати аналітичну діяльність під час організації та реалізації освітнього процесу та критично

			оцінювати його результативність.
ПРН 4	**Здатність застосовувати кращі освітньо-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності.**	- знання про сучасні світові та вітчизняні інноваційні освітньо-педагогічні практики, механізми їх застосування в умовах конкретного закладу освіти.	- уміння виявляти кращі сучасні освітньо- педагогічні практики; - уміння адаптувати інноваційні освітньо- педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні; - уміння застосовувати інноваційні освітні практики в умовах конкретного закладу освіти.
ПРН 5	**Здатність мотивувати учасників освітнього процесу до роботи в команді.**	- знання про сутність мотивації, мотивацію учіння, теорії мотивації; - знання про цілі навчання та способи їх досягнення; - знання про методи організації командної роботи.	- уміння здійснювати діагностування ієрархії мотивів суб'єктів навчання; - уміння визначати стратегічні та тактичні цілі навчання; - уміння визначати ефективні способи досягнення цілей навчання; - уміння організовувати учасників освітнього процесу задля досягнення спільної освітньої мети.
ПРН 7	**Здатність використовувати інформаційні технології та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.**	- знання про сучасні інформаційні технології, типи та особливості створення засобів їх реалізації; - знання про психолого-педагогічні, ергономічні, санітарно-гігієнічні вимоги до електронних освітніх ресурсів та організації роботи з ними здобувачів освіти.; - знання про форми, методи та способи застосування в освітньому процесі та науковій діяльності інформаційних технологій, електронних засобів навчального призначення та цифрових електронних ресурсів.	- уміння застосовувати в науковому та освітньому процесі електронні засоби навчального призначення, цифрові освітні ресурси, віртуальні освітні середовища; - уміння створювати дидактичне комп'ютерне забезпечення освітнього процесу за предметними спеціальностями з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.

ПРН 8	**Здатність розв'язувати дослідницькі проблеми із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.**	- знання основ етики організації та здійснення науково-дослідної діяльності та освітнього процесу; - знання принципів професійної етики та академічної доброчесності.	- уміння організовувати та здійснювати наукову діяльність та освітній процес із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; - уміння стимулювати здобувачів освіти щодо дотримання норм професійної етики та академічної доброчесності.
ПРН 9	**Здатність цінувати та пропагувати українську культуру та освіту, поважити мультикультурність.**	- знання про традиції української національної культури та освіти; - знання про мультикультурність сучасного суспільства, толерантність та попередження виникнення конфліктних ситуацій	- уміння виявляти повагу, цінувати та пропагувати кращі традиції української національної культури й освіти; - уміння бути толерантним у сучасному мультикультурному суспільстві.
ПРН 10	**Здатність використовувати когнітивні та практичні уміння, навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для моделювання та організації освітнього процесу з навчальних дисциплін, предметів та**	- знання історико-педагогічних особливостей та тенденцій розвитку методики навчання відповідно до предметних спеціальностей; - знання принципів побудови та механізмів реалізації освітніх стандартів, освітніх та модельних навчальних програм; - знання про ключові компетентності, що формуються у здобувачів освіти за результатами навчання; про наскрізні уміння (soft-skills); - знання вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); - знання традиційних й інноваційних методик і технологій моделювання	- уміння визначати актуальні проблеми методичної науки та освітньої практики (відповідно до предметної освітньої галузі); - уміння моделювати зміст навчальної дисципліни, предмета, інтегрованого курсу та реалізовувати його в навчальній, модельній навчальній програмі та підручнику; - уміти визначати вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); - уміння створювати авторські методичні системи на основі використання набутих когнітивних та практичних умінь, навичок, майстерності та інноваційності; - уміння здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; - уміння розробляти та реалізовувати моделі управління освітнім процесом;

	інтегрованих курсів у закладах освіти.	змісту навчання, створення та оцінювання якості сучасного підручника; - знання про застосування принципів диференціації та інтеграції в навчанні, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів; - знання сучасних технологій та інструментів контролю й оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; - знання методологічних основ управлінської діяльності та освітнього менеджменту.	
ПРН 12	**Здатність застосовувати практико орієнтовані методики навчання у професійно-педагогічній діяльності з предметної спеціальності.**	- знання особливостей проєктування та використання практико-орієнтованих методик навчання із предметних спеціальностей.	- здатність добирати, розробляти та використовувати практико-орієнтовані методики із предметних спеціальностей.
ПРН 13	**Здатність здійснювати та організовувати проєктну діяльність в конкретній предметній освітній галузі.**	- знання про проєктну діяльність в освітньому процесі, основні етапи та принципи її організації; - знання про проєктні вміння здобувачів освіти; - знання про компоненти освітнього середовища та вимоги щодо його наповнення; - знання про освітній та розвивальний потенціал освітньої галузі, навчальної дисципліни, предмета, інтегрованого курсу (за предметною спеціальністю); - знання про розподіл ролей учасників проектної групи; - знання особливостей управління проектною діяльністю.	- уміння здійснювати проєктну діяльність в конкретній предметній освітній галузі; - уміння організовувати проєктну діяльність здобувачів освіти та здійснювати ефективне управління нею; - уміння проєктувати освітнє середовище закладу освіти з урахуванням особистісних потреб здобувачів.

ПРН 14	**Здатність організації партнерської (суб'єкт-суб'єктної) взаємодії в науково-дослідній діяльності та освітньому процесі.**	- знання принципів партнерської взаємодії в науковій діяльності та освітньому процесі; - знання особливостей та етапів формування суб'єкт-суб'єктних відносин; - знання основних форм конструктивної взаємодії між дослідниками, учасниками освітнього процесу.	- уміння застосовувати механізми реалізації партнерської взаємодії між дослідниками, учасниками освітнього процесу, представниками громадських організацій; - уміння координувати та стимулювати суб'єкт-суб'єктну взаэмодію.
ПРН 15	**Здатність здійснювати моніторинг та оцінювання результатів власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній освітній галузі, визначати напрями подальших досліджень та індивідуальні професійно-педагогічні потреби.**	- знання критеріїв оцінювання результатів науково-дослідної і освітньої діяльності наукової установи, закладу освіти, науковця та педагогічного працівника; - знання форм та інструментарію моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та практичної педагогічної діяльності; - знання вимог законодавства щодо дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності в науковій та педагогічній діяльності; - знання форм і технологій безперервного професійного розвитку; - знання сучасних вітчизняних та зарубіжних тенденцій формування професійної траєкторії науковця та педагога.	- уміння встановлювати результати власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній предметній освітній галузі; - уміння здійснювати самоаналіз результатів професійної діяльності; - уміння застосовувати різні форми та інструментарій моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та педагогічної діяльності; - уміння визначати індивідуальні професійні потреби; - уміння розробляти критерії оцінювання науково-дослідної та педагогічної діяльності; - уміння дотримуватися етичних норм та принципу академічної доброчесності в процесі науково-дослідної та педагогічної діяльності; - уміння коригувати власну професійну траєкторію за результатами оцінювання якості науково-дослідної та педагогічної діяльності;

ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
Тема 1. Методика навчання як вчення про раціональне поєднання методів, способів, засобів та технологій навчання з метою досягнення освітнього результату за предметними спеціалізаціями та тенденції її розвитку.	30	4	6	*	20
Тема 2. Тенденції у розвитку методик навчання за предметними спеціалізаціями з питань формування змісту, методів, технологій та форм навчання в школі.	30	2	8		20
Всього годин	**60**	**6**	**14**	*	40

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Методи навчання, їх класифікація та трансформаційні процеси розвитку як основа становлення методики навчання за предметними спеціалізаціями в школі.	2
2.	Вплив освітніх технологій на розвиток та становлення сучасної методики навчання за предметними спеціалізаціями в школі.	2
3.	Особливості створення проєкту експериментальної методики навчання з метою реалізації завдань дисертаційного дослідження.	2
	Разом	**6**

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Дидактичні засади вибору та поєднання методів та технологій навчання як основа створення методики навчання за предметними спеціалізаціями в школі.	2
2.	Особливості методики метапредметного навчання в школі: проєктне навчання, диспут, дослідницьке навчання, евристичне навчання, технологія розвитку критичного мислення.	4
3.	Методика дистанційного навчання за предметними спеціалізаціями в школі.	2

4.	Особливості створення проєкту експериментальної методики навчання з метою реалізації завдань дисертаційного дослідження на основі особистісно зорієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів.	4
5.	Створення презентації розробленого проєкту експериментальної методики навчання в школі з метою реалізації завдань дисертаційного дослідження.	2
	Разом	**14**

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «*Тенденції розвитку методик навчання в школі*» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 4 теми (по 10 годин кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	**Назви тем самостійних робіт**	**Кількість годин**
1	Дослідити структуру та зміст методики навчання за предметними спеціалізаціями в школі з метою формування ключових компетентностей учнів. (Звіт у вигляді презентації, форма презентації довільна).	10
2.	Дослідити структуру та зміст методики навчання дистанційного та змішаного навчання в школі з урахуванням особливостей предметної спеціалізації. (Звіт у вигляді презентації, форма презентації довільна).	10
3.	Обгрунтувати та представити вибір методів, способів та освітніх технологій для розробки проєкту експериментальної методики навчання з метою реалізації завдань дисертаційного дослідження з урахуванням особливостей предметної спеціалізації. (Звіт у вигляді презентації, форма презентації довільна).	10
4.	Підготовка презентації розробленого проєкту експериментальної методики навчання в школі з метою реалізації завдань дисертаційного дослідження. (Звіт у вигляді презентації, форма презентації довільна).	10
	Разом	**40**

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

4. формування знань;
5. формування умінь і навичок;
6. застосування знань;
7. узагальнення;
8. закріплення;
9. перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

6. словесні - розповідь, пояснення, лекція;
7. наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєннями аспірантами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час семінарських занять, виконання аспірантами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних тестувань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Модуль 1 (поточне оцінювання)						**Підсумковий контроль**	**Сума**
Змістовий модуль І			**Змістовий модуль ІІ**				
Л2	**С3**	**СР2**	**Л1**	**С4**	**СР2**		
10	15	15	5	20	15	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A**	відмінно
82-89	**B**	добре
75-81	**C**	
69-74	**D**	задовільно
60-68	**E**	
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Конспект лекцій – рукопис.

Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять з дисципліни «*Тенденції розвитку методик навчання в школі*» – рукопис. Перелік питань для проведення заліку.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А. М. Загальні методи навчання в школі. К.: Рад. шк., 1973. 264 с.
2. Величко, Л. П. Теорія і практика навчання органічної хімії у загальноосвітніх навчальних закладах: монографія. К.: Генеза, 2006. 330 с.
3. Величко, Л. П. Методологічні орієнтири відбору змісту шкільної хімічної освіти. Педагогічна і психологічна науки в Україні Т. 2: Дидактика, методика, інформаційні технології. [Зб. наук. праць до 15-річчя АПН України; у 5-ти т.]. Київ: Педагогічна думка, 2007. С. 256–265.
4. Головко М. В. Становлення та розвиток теорії і методики навчання фізики в Україні (40-і роки XVII ст. – 30-і роки XX ст.) : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2020. 480 с.
5. Дидактичні засади диференціації навчання в основній школі: монографія; [за наук. ред. В. І. Кизенка]. К. : Пед. думка, 2012. 216 с.
6. Засєкіна Т. М. Інтеграція в шкільній природничій освіті: теорія і практика : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2020. 400 с.
7. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод. посіб. / уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. К., 2002. 94с.
8. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : кол. монограф. К. : К.І.С., 2004. 112 с.
9. Навчання біології учнів основної школи : методичний посібник / Матяш Н. Ю., Коршевнюк Т. В., Рибалко Л. М., Козленко О. Г. К. : КОНВІ ПРІНТ, 2019. 208 с.
10. Онищук В. А. Типи, структура й методика уроку в школі: монографія. К.: Рад. шк., 1973. 159с.
11. Панченков А, Пометун О., Ремех Т. Навчання в дії. Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання: метод. посіб. К., 2003. 360с.
12. Пєхота О. М., Старєва А. М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя : монографія. Миколаїв, 2005. 272с.
13. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. К., 2007. 141с.

14. Пометун, О. І. Оновлення дидактичних систем, методик і педагогічних технологій. *Біла книга національної освіти України.* Київ, 2009. С. 69–73.
15. Савченко, О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ: Грамота, 2012. 186 с.
16. Топузов О. М. Проблемне навчання географії в школі: теорія і практика : монографія. АПН України, Ін-т педагогіки АПН України. Київ : Фенікс, 2007. 304 с.
17. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії. Київ: Картографія, 2012. 512 с.
18. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії : підручник / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна ; [ред. Олена Король]. Київ : Картографія, 2012. 512 с.
19. Rybalko L., Topuzov O., Velychko L. Natural science education concept for sustainable development. *Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF).* 2020. Vol. 166. DOI:10.1051/e3sconf/202016610030

Додаткова

1. Ващенко Л. М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону : монографія. 2005. К.: Тираж. 380 с.
2. Єрмаков І.Г. Життєва компетентнісність особистості: від теорії до практики. Науково-методичний посібник. Запоріжжя: Центріон, 2005. 640 с.
3. Ільченко В. Р. Проблеми втілення в інтегрованому природознавчому курсі державного стандарту освіти. *Науково-методичне забезпечення навчання природознавства в старшій школі* : зб. наук. праць / [ред. кол., головн. ред. В. Р. Ільченко]. Полтава: ПНПУ, 2015. Вип. 7. С. 16-22.
4. Паламарчук В.Ф. Техне Інтелектус (технологія інтелектуальної діяльності учнів) : посіб. для вчителів. Київ. 1999. 89 с.
5. Паламарчук В.Ф. Глобус інтелектус (методологія, програма, методика формування глобального інтелекту). Київ. 1999 56 с.
6. Паламарчук В.Ф. Як виростити інтелектуала? Київ: Знання, 1999. 112 с.
7. Рибалко, Л. Навчання природничих предметів на засадах еколого□ еволюційного підходу в загальноосвітніх навчальних закладах: теорія і практика. Полтава: Мирон І. А., 2014.
8. Топузов О.М. Формування географічної компетентності учнів засобами проблемного навчання. *Рідна школа*. 2008. № 9. С. 43-45.
9. Топузов О. М. Становлення проблемного навчання в педагогічній науці. *Рідна школа*. 2015. № 1. С. 57–60.
10. Топузов О. Теоретико-методичні засади особистісно орієнтованого навчання предметів природничого циклу. Рідна школа. 2012. № 1-2. С. 13-16.
11. Топузов О.М. Експеримент у педагогічній науці і практиці: педагогічні інновації в системі загальної середньої освіти. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2014. №1–4. С. 135–140.
12. Трубачева С.Е. Можливості підручника у забезпеченні педагогічної взаємодії в умовах дистанційного навчання. *Проблеми сучасного підручника: збірник наукових праць* [ред. кол.; голов. Ред. – О. М. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2020. Вип. 25. С.192-201.

УДК …
Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 5 від «8» липня 2021 р.).

Рецензенти:

Тимошенко Олександр Вікторович, кандидат технічних наук, доцент, доцент КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Коршевнюк Тетяна Валеріївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Трубачева С.Е. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку методик навчання в школі» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)». [Електронне видання]. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2021. 16 с. DOI:…

ISBN

Анотація

Метою навчальної дисципліни «Тенденції розвитку методик навчання в школі» є: створення умов для розвитку методичної компетентності здобувачів освітнього ступеня доктор філософії за спеціальності 014 за предметними спеціалізаціями.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів досвіду проєктної, аналітичної, організаційно-педагогічної, рефлексивної, контролюючо-оцінної діяльності в процесі розробки або вибору та застосування методики навчання за предметними спеціалізаціями з метою досягнення визначеного освітнього результату. Реалізація зазначених завдань досягається через формування наступних компетентностей: інтегральної компетентності, ряду загальних компетентностей, таких як: здатність самостійно здобувати нові знання в галузі освіти, теорії та методики навчання; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність мислити аналітично та критично у процесі науково-дослідної діяльності; здатність застосовувати кращі освітньо-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності; здатність мотивувати учасників освітнього процесу до роботи в команді; здатність використовувати інноваційні інформаційні технології та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти; здатність розв’язувати дослідницькі проблеми із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; здатність цінувати та пропагувати українську культуру та освіту, поважити мультикультурність. Також ряду фахових (професійних) компетентностей, таких як: здатність використовувати когнітивні та практичні уміння, навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для моделювання та організації освітнього процесу з навчальних дисциплін, предметів та інтегрованих курсів у закладах освіти; здатність застосовувати кращі освітньо-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності; здатність здійснювати та організовувати проєктну діяльність в конкретній предметній освітній галузі; здатність організації партнерської (суб’єкт-суб’єктної) взаємодії в науково-дослідній діяльності та освітньому процесі; здатність здійснювати моніторинг та оцінювання результатів власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній освітній галузі, визначати напрями подальших досліджень та індивідуальні професійно-педагогічні потреби.

Annotation

The purpose of the discipline "Trends in the development of teaching methods at school" is: to create conditions for the development of methodological competence of students of the degree of Doctor of Philosophy in specialty 014 by subject specializations.

The main objectives of the discipline are the formation of students' experience of design, analytical, organizational and pedagogical, reflective, control and evaluation activities in the development or selection and application of teaching methods for subject specializations to achieve a certain educational result. The implementation of these tasks is achieved through the formation of the following competencies: integrated competence, a number of general competencies, such as: the ability to independently acquire new knowledge in the field of education, theory and methods of teaching; ability to generate new ideas (creativity); ability to think analytically and critically in the process of research activities; ability to apply the best educational and pedagogical practices in professional and pedagogical activities; ability to motivate participants in the educational process to work in a team; ability to use innovative information technologies and create new electronic (digital) educational resources taking into account the individual psychological characteristics of students; ability to solve research problems in compliance with the principles of professional ethics and academic integrity; ability to appreciate and promote Ukrainian culture and education, respect multiculturalism.Also a number of professional (professional) competencies, such as: the ability to use cognitive and practical skills, abilities, skills and innovation at the level necessary for modeling and organizing the educational process in academic disciplines, subjects and integrated courses in educational institutions; ability to apply the best educational and pedagogical practices in professional and pedagogical activities; ability to carry out and organize project activities in a specific subject educational field; ability to organize partnership (subject-subject) interaction in research and educational process; ability to monitor and evaluate the results of their own research and practical pedagogical activities in a particular educational field, to determine areas of further research and individual professional and pedagogical needs.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2021 рік
© Трубачева С.Е., 2021 рік